

Nuoruuden lähde

Professorit Lindsberg ja Otonkoski kirjoittivat mielenkiintoisen, joskin hiukan vaikeatajuisen jutun ”nuoruuden lähteistä” (1). He selostivat kokeita, joissa vanhan hiiren ja nuoren hiiren verenkiertot yhdistettiin, ja näin ”vanhakin nyt nuortuu”.

Ajatus veren nuorentavasta vaikutuksesta ei ole uusi. Useiden historioitsijoiden siteeraaman ja verensiirron historiaa sivuavissa teoksissa esiintyvän legendan mukaan paavi Innocentius VIII makasi vuonna 1492 sairastuoteellaan, eikä hänen henkeään uskottu enää voitavan pelastaa. Silloin eräs juutalainen lääkäri ehdotti, että nuoren pojan veri voisi tehdä Hänen Pyhydelleen ihmeitä. Paikalle toimitettiin nopeasti kolme 10-vuotiasta, tervettä poikaa, joiden veri siirrettiin vanhaan paaviin. Siitä ei ollut apua, paavi menehtyi (kuten pojatkin), ja lääkäri joutui kiireesti pakenemaan Roomasta (2).

Paaviksi oli vuonna 1484 valittu kardinaali Giovanni Battista Cibo, jonka elämäntavat eivät vastanneet kristikunnan johtajalle asetettavia vaatimuksia. Cibo oli tunnustanut ainakin kaksi aviotonta lasta, ja hänen elämänsä oli kaukana paavillisesta selibaatista. Hän otti paaviksi tullessaan hallitsijanimekseen Innocentius VIII. Ajat olivat Roomassa muutenkin levottomat, moraali rappiolla ja Borgian sisarukset Cesare ja Lucretia juonimassa kilpailijoitten pään menoksi.

Todennäköisintä on, että koko juttu on seipitetty. Paavi oli jo elintapojensakin johdosta epäsuosittu, eikä suosiota suurentanut se, että hän yritti vierittää vaikeudet muualle antamalla vuonna 1488 bullan, jonka mukaan noidat olivat syypäitä ruttoon, myrskyihin, jumalattomuuteen ja niin edelleen. ”Älköön noitia säästettäkö elävinä.” Tarina juutalaisesta lääkäristä,

joka uhrasi kolme nuorta poikaa, kiinnitti huomion juutalaisuuteen, joka kristittyjen kannalta oli tietenkin väärauskoisuutta. Näin epäilykset siitä, että paavi ei ehkä kuollutkaan aivan luonnollista kuolemaa, saatiin suuntautumaan muualle. Borgian sisarusten isä valittiin Innocentius VIII:n seuraajaksi nimellä Aleksanteri VI.

Olisi vain kannattanut ensin yrittää hiirillä! ■

JUHANI LEIKOLA, Veripalvelun johtaja, eläkkeellä

KIRJALLISUUTTA

1. Lindsberg PJ, Otonkoski T. Nuoruuden lähteillä. *Duodecim* 2015;131: 413–4.
2. Leikola J. Tarina paavista ja pojista. Kirjassa: Leikola J. Pieni vaiva – hyvä mieli. Suomen Punaisen Ristin Veripalvelun ja sen edeltäjien historiikki. Helsinki: Suomen Punaisen Ristin Veripalvelu 2004, s. 12–3.